

1865-05-03

AFSENDER

Elisabeth Jerichau Baumann

MODTAGER

Jens Adolf Jerichau

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

London

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Alexandra af Wales

Thomas Conolly

Thomas Donaldson

J.G. Elfstrøm

William Powell Frith

Ernest Gambart

Henry Graves

Holger Jerichau

Vilhelm Schousboe

Carl Frederik Sørensen

Arkivplacering:

Det Kongelige Bibliotek

DOKUMENTINDHOLD

Elisabeth Jerichau Baumann er lykkelig over at høre fra hjemmet og beretter om begivenhedernes gang i London. Hun vil trække sine malerier tilbage fra Dublin-udstillingen, hvortil hun har sendt værker, og hun forsøger at få fat i den danske kontaktperson J.G. Elfstrøm, som hun har mistillid til. Derudover mangler der stadig betaling fra henholdsvis Thomas Conolly og Henry Graves, og hun overvejer, hvad hun skal stille op. Brevet er skrevet på to farver brevpapir, og dateringen af de to sidste blå brevsider til 'April 1865' er en senere tilføjelse og må bero på et fejlskøn, da sidernes indhold stemmer overens.

TRANSSKRIFTION

London 3die Maj 1865

Min elskede Adolf. To Breve paa eengang fra Dig ligge foran mig, en heel Skat! — ja den bedste den eneste Rigdom i Verden som har varig evig Betydning er Kjærlighed, ikke den opblussende heftige Lidenskab, men den som boer og bygger paa Hjertebunden, som giver alt, og bærer alt, som stammer fra Himmelen, og som naaer til Himmlen og søger derhen, til hans Allkjærligheden, den største Kjærligheds Aabenbaring her paa Jorden. Modløs – nej min egen kjære Ven, det bliver jeg ikke saa let med Guds Hjælp, dertil har han givet mig for mange gode Kræfter, og endog det kniber nogle Gange, saa holder jeg dog Ørene stive og Modet oppe. Du veed nok hvorledes det har sig med Fontainerne, de ledes jo fra Højderne med Villie i Dybet, for at kunne springe lige saa højt som deres Udspring er, derfor er det kun Spørgsmaal, om Vandet, Livets Vand er klart og om det kommer fra Højden. —

Jeg længtes alt at skrive igaar, men deels ventede jeg paa det i dag modtagne kjærlige Brev deels vilde jeg gjerne have meddelt Dig nogle - Resultater, men paa dem maae jeg selv endnu vente. Hidetil har jeg kun hjulpen mine Affairer paa Gled, traaget Naalene skaaret til, saa alt er parat. Dog skrev jeg til Prindsessen af Wales¹ som kom til Byen i gaar. Elfstrøm² har jeg opspurgt været i hans Bolig i London, skrevet ham et dobbelt recommenteret Brev til, eet til Dublin et andet af samme Indhold her til London. Vermehrens³ kjære lille Billede af Aricia pynter Herr Elfstrøms Vægge, og dersom Du kan skaffe mig en engelsk Fuldmagt fra Vermehren, og en fra Sørensen⁴ at

[2] modtage deres Billeder, mod at udrede et uelig Krav for Opbevaring saa skal jeg paa deres Regning lade dem indpakke og sende hvortil det skal være. Jeg tvivler forresten paa at Elfstrøm er en slet Karl, og jeg troer vi faaer alle vores Billeder igjen, thi ellers var han ikke bleven ansat som

Embedsmand i Dubliner Udstilling, men dersom jeg inden 3 Dage ikke faaer Svar fra Elvstrøm saa begynder jeg at forfølge ham, for det første ved at tilsende ham et Brev med Anmodning om at sende mig mine Billeder tilbage gennem Dubliner Commiteen, derefter naar dette heller ikke hjælper vil jeg true ham brevlig, ad samme Vej at angive ham som Bedrager for Commiteen, og naar ogsaa dette ej faaer det forønskede Resultat, saa tilmelder jeg Forholdet i hvilket Elvstrøm staaer til mig og de andre danske Udstillere til Dubliner Commiteen⁵ med Vedføjende af hans Brev og Modtagelsesbeviiset for mine Billeder men d.v.s: Copierne, Originalerne giver jeg ikke fra mig. Jeg haaber at Frith⁶ vil kunne hjælpe mig til at Graves⁷ udbetaler mig saavel den Sum som han skylder mig, men ogsaa Conollys⁸ Gjæld for Prindsessen⁹. Gambarts¹⁰ Fingre kløe efter at faae fat i Graves ved en Advocat, – han siger at Graves er Skyld i ved Ikkeoverholdelsen af Contrakten at jeg ikke iaar kunde kræve Conolly, og derfor maa han gjøre Udlægget for Conolly. — Jeg vil nødig lægge mig ud med Graves som skal være en skit Karl, og skal kun gjøre det hvortil Donnaldson¹¹ som imorgen kommer tilbage fra Italien vil raade mig, men sin egen Gjæld kan Graves ej undgaae at betale.

[3] I altfald har jeg ikke været belavet paa saa mange Vanskeligheder, mine Penges Inkassering vedkommende, men naar Enden er god er alt godt, og da Conolly er meget riig saa er der ingen Fare for at miste Pengene, endog det haler ud med Tiden. —

Nu er det seent jeg sidder efter Dagens Møje oppe paa mit lille Soveværelse paa fjerde Sal, nedenunder summer det og bruser med Vogne og Menneske, her oppe liggner det Hjemmet, fordi Værelset er tarvelig (det er bestemt til Kammerpiger) ikke overdænget med Lucsus som i dem jeg ellers plejede at boe, og hvor jeg syntes at spille Comodie for mig selv. De kjære Breve ligge foran mig, jeg læser dem højt for mig selv, saa synes jeg at Ordet lever, og stille lykkelig føler jeg mig ved Tegnet tiltrods for Savnet, der naturligviis ej kan udeblive, saasnart jeg har Tid at søge Dig og alle mine andre Kjære. Det er sædvanlig inden jeg sover ind, at Længslen sniger sig med Taarene langs med Kinderne, men det var kun én eneste halve Nat, at jeg ikke kunde sove, ellers er det den kjære lille Ole lukøje¹², som spænder sin brogede Parapluj op for Mutter, og saa myldrer det med Blomster som hjemme, og Børnene ere hos mig og Du og Wilhelm, brogede moersomme Billeder. Deraf kan Du see at Mutter har været et godt Barn, fordi det er kun de Artige, for hvem Ole spænder den brogede Paraplui op. Tidlig staaer jeg op før kl 6 allerede, og saa tegner eller skriver jeg. Ja! kjære Ven Du skulde see de kjønne Compositioner jeg har gjort til to smaae billeder, men ogsaa til eet større med 3 Figurer som

vil gjøre mig verdensberømt, og det bryder

[4] jeg mig i Grunden dog ikke synderlig om uden med Henhold til at give alle mine øvrige Billeder en større Verdi, for Din og for Børnenes Skyld. Gud skee Lov! Min egen elskede Ven at Du saa rolig tager Dig de ugunstige Forhold, men hvorfor vil Du da være i slet Humeur? Stol paa Guds Naade som i saa riig Maal er skjænket os, frem for saa Mange! Ak hvor lykkelig vilde vi være naar vi Haand i Haand med fast Fortrøstning til at Alt kommer fra vor kjærlige Gud og Fader gik videre frem paa Livets Vej, saa blev der fred i Sjælen og det er dog den eneste sande Skat, uden hvilken alle andre ikke hjælpe. Tænk Dig idag har en af de rigeste Banquieer i London aflivet sig selv, uden nogen anden Anledning end Livslede! I Arbeidet finde vi Glæde Qvægelse¹³ Sundhed, det er den Erfaring jeg har gjort, og derfor takker jeg Gud at han har ladet falde i mit Lod at skulle arbejde meget, thi det gjør jeg virkelig endog mit Arbeide er mig rigtig kjært, saa føler jeg at dets Udførelse er en Pligt og en Pligt som jeg ikke kan omgaae uden den hævner sig paa mig, og derfor bøjer jeg Knæ som Cameelen og tager min Byrde og bærende den, ofte gaaer det gjennem frodige Egne, ofte gjennem Ørken, men der er saa godt at vide, at Herren der har lagt Byrden paa mig, ej gjør den større end at jeg og kan bære den. Og nu lev vel min kjære elskede Adolf nu skal der hviles, jeg mærker Ole Lukøje kommer, Kl er netop 12 Aandernes Time¹⁴ kunde min frigjøres saa skulde den kige ind til Dig til Holger Danske¹⁵ til Smaapigerne og paa Qvisten. Nu maae jeg nøjes med den brogede Paraplui og er jeg endog rigtig glad naar jeg vaagner med Drømmeverdenens Fatamorgana. Lev vel. Din trofaste Elisabeth.

¹ Alexandra af Wales

² J. G. Elfstrøm

³ Johan Frederik Nicolai Vermehren

⁴ Carl Frederik Sørensen

⁵ The International Exhibition of Arts and Manufactures var en verdensudstilling i Dublin i 1865.

⁶ William Powell Frith

⁷ Henry Graves

⁸ Thomas Conolly

⁹ Conolly havde bestilt et helfigurportræt af prinsesse Alexandra af Wales.

¹⁰ Ernest Gambart

¹¹ Thomas Leverton Donaldson

¹² Ole Lukøje optræder i H.C. Andersens eventyr fra 1841 af samme navn. Her er han en lille nisselignende figur, der får børn til at sove, hvorefter han spreder sin paraply ud over dem. De gode børn drømmer dejligt, mens de uartige børn sover uroligt uden at drømme.

¹³ Kvægelse i betydningen 'vederkvægelse'.

¹⁴ Åndernes time betyder midnatstimen.

¹⁵ Holger Jerichau

London 3de Maj
Min elskede Adelf. To Breve paa en gang fra dig
lige foran mig, en heel Skat! — ja den bedste den
eneste, ^{Rigdom} der som har vaars mig betydelig af Hæ-
dighed, ikke den opblæsende keftige Lidenskaber, men
den som boer og bygger paa Hjertebunden, som
giver alt, og bærer alt, som stiger fra Himlen,
og som naar til Himlen og søger derhen, til ha-
deliggheden, den største Kærligheds kæde-
kæring her paa Jorden. Adelf — nej, ikke egen
hæder, det bliver jeg ikke saa at med
den Hjælp, dertil har den givet mig for
mange gode Kræfter, og endog det kan den ugle.
Ja, den holder jeg dog gerne stærk og Modet
oppe. Du ved nok hvorledes det har sig med
Fontainebleau, de lader jo fra Højden med
Villie i Dybet, for at lade at lade sporinge
lige saa højt som deres Udspiring er, og derfor
er det en Spørgsmaal, om Dandset, Livets Længde
er blott og om det kommer fra Højden. —
Jeg laahtet alt et skrive igen, men dets
væbte jeg paa det idag modtagne kjærlige Brev
dets alle jeg gerne have meddelt. Ditt nogle
Resultater, men paa den maa jeg vel endnu
vente. Hvidtøil har jeg kun kjælpem mine Offens
paa Glad, troet Marlene skæret til, men alt er
perret. Den skrev jeg til Prindsessen af Wales
som hun til dig igen. Efterm har jeg opkøbt
været i hans London, skrevet ham et dobbelt
recomandert Brev til, et til Dabille et andet
af samme Indhold bestil London. Vermebrers
Lille Pikkis af Anien pynter flere Elvstrømme
Væge, og du som du kan skaffe mig en engelsk
Fildragt fra Vermebrer, og en for Sørens et

modtage deres Billeder, end at adressere et uæd-
ret for Opbevaring og skil jeg paa deres Regning
at den indpakke og sende hvortil det skal være.
Jeg tvivler forresten ^{om} at Elvström er en slet
Karl, og jeg tror vi faaer alle vores Billeder
igjen, thi ellers var han ikke bleven ansat som
Embedsmand i Dubliner Udstillings, men som
jeg i den 3 Dage ikke faaer Læs for Elvström
saa begynder jeg at forfølge ham, for det første
ved at skrive ham et Brev med Anmodning om
at sende mig mine Billeder tilbage gjennem
Dubliner Comiteen, derefter naar dette heller ikke
gaaer vil jeg træ ham bres sig, idet vi vil at
angive ham som Bedrager for Comiteen, og naar
ogsaa dette gaaer faaer det foranstaaede Resultat,
indmelder jeg Forholdet; hvilket Elvström
skaaer til mig og de andre danske Udstillere
til Dubliner Comiteen med Vedføje af hans
Brev og Modtagelsebeviset for mine Billeder
men D.v.s. Copierne, Originalerne gaaer jeg
ikke fra mig. Jeg haaber at Firth vil kunne
hjælpe mig til at Graves adbejder mig saavel
den Sam som han skylder mig, ^{men ogsaa} Connollys og
for Prinsessen. Gamberts Fingre blev efter at have
set i Graves ved en Advokat, - han siger at han
er Skyld i ved Theoverholdelsen af Contraten
at jeg ikke i den kunde have Connolly, og derfor
maa han gjøre Udlyggat for Connolly. - Jeg
vil endog sige mig idet med Graves som skal være
en skit Karl, og skal kunne gjøre det hvortil Connolly
som i nogen Tid er tilbage for Hallen vil sende
mig, men den egen Gjæld har Graves og endog at betale

April 1865

Tilfæld har jeg ikke været belæst på så mange
Venskabeligheder mine Penge Takkefølelse vedkommer
men naar ender er godt er alt godt, og de Gælder
er meget, men der er ingen Fare for at miste
Penge, endog Fædet holder ud med Tiden.
Nu er det rent jeg sidder efter Dagens Møje og
fra mit lille Lovværelse på første Sal,
nedenunder kommer det og bruser med Sogne og
Mærker, her og der ligger det slægtet forbi
Overskud er temmelig, det er bedst for den oplyste
ikke overdanget ind Lucas Søn i den jeg ellers
plejede at bo, og hvor jeg syntes at spille
Comedie for uanfælle. De Gære Børn ligger
foran mig, jeg læser dem højt for mig selv, læ-
ser jeg at Ordet læver, og vilde lykkelig føler
jeg mig ved Tegn, billeder for Troen, der
uafsluttede er kan udeblive, saasomt jeg har
Tid at sige Dig og alle mine andre Gæster.
Det er naturligt, ender jeg som ved, at Læse-
læser sig med Sædne langs med Kindene,
men det var kan en hel Nat, at jeg ikke
kunde sove, eller er det der Gære alle
Oblatdige som spander sin bragede Paraply
op for Mutter, og en angder det ind
Blomster som hvide, og Børnene ene hos mig
og Du og Wilhelm; bragede uoverskne Billeder
Derfor kan Du se at Mutter har været et godt
Barn, fordi det er kan de Antize, for hvem
De spander den bragede Paraply op. Tidlig skal
jeg og for alle Gæster, og en Sogner eller
Børnen jeg. Ja! Gære kan Du tænke en de
hvide Compositidaler jeg har gjort til hvide
Billeder, men som de et større end 3 Hjør-
ner vil Gære mig videres berømt, og det bryder

Jeg mig. Gaa den dog ikke gaderlig om, uden
 med Hensigt til at give alle mine ^{venner} Billeder
 en stor Verdifuld for den for Børnernes Skyld.
 Gud ske lov! en egen elskede Ven at du
 en rigtig tager Dig de agtsomme Forhold,
 men hvorfor vil du da være i det Slummar?
 Gul på Guds Maade som i sin rig Maal
 er kjærligt os, frem for sin ~~Mange~~! Al
 hvor lykkelig vilde vi være naar vi staaet
 Glæde med fast Fortrosthed til at Alt
 kommer fra vor kjærlige Gud og Fader gik
 videre frem på Livets Vej, en blev der
 Fred i Gaden og det er dog den eneste Sand-
 sket som hører alle andre ikke kjærlig.
 Park Dig idag her en af de rigtige Beaginer
 i London og livet isig selv, uden nogen anden
 Anledning end Livet! I Altsidst finde vi
 Glæde Kongelige Sundhed, det er den Erfaring
 jeg har gjort, og derfor takker jeg Gud at
 han har ladet folk i mit Land at skaffe
arbejde mest, thi det gjør jeg roligt end
 mit arbejde er mig rigtig kjærlig, en ^{gjort} Blev
 at det udførelse er en Pligt som jeg ikke
 kan angaa uden den hævner isig på mig,
 og derfor bærer jeg kun en Panselen
 Hjerter min Bynde og ~~bemærkede~~ ofte gæser det
 spæde frørlige Ege, ofte gæser Forken, men
 det er en godt at vide, at Herren der har
 lagt Byrden på mig, isig gør den store end
 at jeg isig kan bære den. Og nu lever vel min kjære
 elskede Adolf an skal der hiler, jeg marker
 Olskøjle kun, Al er vort 12 Andones
 kunde en forjedes, en skulde den kige i det
 Dig til Højet Dikke til ^{Marx} og den ^{Arten}